

Z R C A L O

GLASILO DELAVCEV
ZDRAVSTVENEGA CENTRA
PTUJ — ORMOŽ

LETO I.
ŠTEVILKA 3.
MESEC OKTOBER

ČE SE NE BOMO OPIRALI NA LASTNO ZNANJE, NE BOMO NAPREDOVALI. TEPE NAS, KER ŠE VEDNO PRAV NE CENIMO DELA DOBRIH STROKOVNJAKOV IN USTVARJALNIH DELAVCEV.

Deseti kongres Zveze sindikatov Slovenije bo 11., 12. in 13. oktobra letos v kulturnem domu Ivana Cankarja v Ljubljani.

Med 786 delegati kongresa sta tudi delegata Anica Vnuč in sindikalne organizacije TOZD Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj in Branko Kuček in sindikalne organizacije TOZD Zdravstvena postaja Ormož, ki bosta zastopala zdravstvene delavce občinskih sindikalnih svetov Ormož in Ptuj.

Delo kongresa bo potekalo v petih komisijah, ki bodo obravnavale naslednje tematske sklope:

— ZSS v boju za uresničevanje politike gospodarske stabilizacije na podlagi socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov;

— ZSS v boju za uresničevanje politike združevanja dela in sredstev na socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih osnovah;

— ZSS v boju za odločilno vlogo delavcev v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja,

— ZSS v boju za uresničevanje socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih načel pridobivanja in razporejanja dohodka ter delitve sredstev za osebne dohodke po rezultatih dela,

— politična, organizacijska ter kadrovska izgradnja in statut Zveze sindikatov Slovenije.

Naloge Zveze sindikatov Slovenije v boju za nadaljnji družbenoekonomski razvoj na socialističnih samoupravnih temeljih so podane v resoluciji za 10. kongres. Ta resolucija ni ponavljanje kongresov Zveze komunistov, ampak je povsem samostojna opredelitev sindikatov do samouprave, družbenoekonomskih odnosov in socialne politike delavcev.

Javna razprava v naši delovni organizaciji je pokazala, da je osnutek sklepnega dokumenta 10. kongresa tudi za nas delavce v zdravstvu dovolj mobilizacijski in usmerja naše sindikalno delo v reševanje temeljnih problemov gospodarjenja na samoupravnih socialističnih osnovah v delovni organizaciji in v širši družbi.

Naša delegata sta povedala

ANICA VNUČ

Predkongresne aktivnosti so bile bolj splošne. Premalo smo razpravljali o problemih naše delovne organizacije, našega delavca, našega varovanca. Res je, da smo v zadnjih dveh letih vložili veliko naporov, da smo se samoupravno organizirali v eno delovno organizacijo Zdravstveni center Ptuj-Ormož, medtem ko v nekaterih drugih občinah te aktivnosti še niso končane. Sledili so samoupravni akti in od vsega tega dela imam občutek, da so delavci že utrujeni in po malem tudi nezainteresirani, zato je tudi tako malo razpravljanja o naših aktualnih problemih.

Delavci v zdravstvu, posebno v manj razvitih občinah občutno zaostajamo v osebnih dohodkih, posebno še nasproti delavcem v gospodarstvu. Zdravstveni delavec dela enako v Ptuj kot v Ljubljani ali Mariboru, le v težjih delovnih pogojih, zakaj ne bi imel tudi enakega ekonomskega položaja?

Pričakujem, da bo na kongresu izpostavljen tudi problem nezaposlenosti, katera v zadnjem času narašča v vsej Sloveniji in kako bomo našli rešitev tega problema, za katerega menim, da je v tem trenutku najvažnejši.

Od kongresa pričakujem, da bo odgovoril na vprašanja de-

lovnih ljudi, da bodo rešitve konkretne. Mislim, da je bilo dosedaj premalo osebne odgovornosti, moralne in materialne, prevečkrat je bila poudarjena le kolektivna odgovornost, naši delovni ljudje pa zaslužijo jasne odgovore in uspešne rešitve.

Na kongresu ne bom sodelovala kot razpravljalica, bom le delegat-poslušalec in sodelavec v eni izmed petih komisij.

Na vsa ta in podobna vprašanja upam, da bomo dobili odgovore na 10. kongresu Zveze sindikatov Slovenije ter na bližnjem 9. kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije in da bodo ti vodilo za nadaljnje delo in krepitev našega delavskega razreda.

BRANKO KUČEK

10. kongres slovenskih sindikatov poteka v prelomnem obdobju naše družbe, ko smo se prisiljeni spoprijemati z velikimi problemi ekonomske in družbene stabilizacije. Te stabilizacijske težave spremlja množica raznovrstnih, dostikrat tudi nasprotujočih si informacij, od najbolj črnogledih, ki samoupravljalcem jemljejo vso voljo in moč za ustrezne akcije, pa do takih, ki vse resnosti problemov še ne dojemajo dovolj in jih prikazujejo kot malenkostne in zgolj prehodne. Informacije ene in druge skrajnosti, ter neobjektivnost in nekritičnost le-teh nas odvrčajo od resne angažiranosti in akcijske učinkovitosti. Poleg tega pa se pojavljajo tudi posamezne težnje, da naj bi bile vse informacije o težavnosti sedanjega aktualnega ekonomskega in političnega položaja, primerne za vsakogar, ne le za ožje forume, ki da so jih edini sposobni odgovorno in kritično sprejeti ter izvajati primerne ukrepe.

Ta pretiran pesimizem in po drugi strani olepševanje infor-

macij, kakor tudi odtujevanje informacij, izraža prikriti interes, reševati aktualno situacijo z birokratskimi elitističnimi in centralističnimi metodami, ki so v naši družbi nesprejemljive in preživele. Le popolno in objektivno informiran nosilec samoupravljanja se lahko spoprime s temi problemi, izvaja učinkovite akcije in nenazadnje tudi prevzame odgovornost za le-te.

Vsestransko in objektivno informiranje je pa šele predpogoj za učinkovite in takojšnje ukrepe. Iz dneva v dan slišimo in ugotavljamo, da je treba končno preiti od besed k dejanjem, da je treba zaostriiti odgovornost, da bomo probleme rešili le tam, kjer bomo dosledno uveljavljali dohodkovne odnose.

Vse te misli, ugotovitve in sklepi so sami po sebi še vedno verbalni zaokreti, ki imajo zgolj funkcijo parole, dokler ne bodo imeli za posledico konkretnih rezultatov na vseh ravneh družbenega funkcioniranja. Nobene potrebe po radikalnih posegih v obstoječi mehanizem samoupravnega funkcioniranja ni, kajti tak kot je zamišljen in zakonsko utemeljen je potencialno dovolj učinkovit in fleksibilen, da skozi njega zadovoljimo vsem zgoraj navedenim zahtevam.

In kaj lahko pričakujemo od 10. kongresa ZSS?

Če naša pričakovanja vezemo na iskristalizirane magične formule, ki bo zdaj in takoj rešila vse probleme, ki so se kopičili vrsto let, potem bomo prav gotovo doživeli razočaranje. Kongres bo opravičil naša pričakovanja le, če bomo znali določiti vlogo in mesto sindikatov pri uresničevanju delitve po delu in rezultatih dela in če bomo vse zastavljene cilje res dosledno izpolnjevali.

Združena sredstva hitrejši razvoj zdravstva

V tem in preteklem mesecu v Zdravstvenem centru razpravljamo o potrebi združevanja dela finančnih sredstev, da bi lahko dosegli skupne cilje, ki smo si jih zastavili v srednjeročnem razvojnem programu.

V razpravi je bil osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju določenih sredstev v Zdravstvenem centru Ptuj — Ormož. Temeljne organizacije so se z njegovo vsebino strinjale. Delegati samoupravnih organov so poudarili, da le z združevanjem sredstev TOZD lahko dosežemo zastavljene razvojne programe. Obnoviti je namreč potrebno medicinsko opremo, zgradbe in prostore ter pridobiti kader za nemoteno strokovno delo v zdravstvenem centru. Izraženi so bili tudi nekateri pomisleki. Predvsem so to bila vprašanja o konkretni opremi in prostorih ter o obliki združevanja. Nihče ni več vprašal, čemu je združevanje potrebno, ker smo odgovor na to vprašanje delavci Zdravstvenega centra Ptuj—Ormož dali že pred leti, ko smo se združili v skupno delovno organizacijo, ponovno pa smo ga plebiscitarno potrdili na referendumu o skupnih merilih za oblikovanje in delitev osebnih dohodkov, ko nas je skoraj 88 % reklo: »smo ZA skupne cilje v zdravstvu!«

Tudi tokrat gre za skupne cilje, zato je zdaj primeren trenutek, da nekoliko podrobneje povemo kaj najbolj potrebujemo, da bomo do leta 1986 dosegli boljšo kvaliteto zdravstva v Ptuj in Ormožu.

Nov rentgenski aparat v bolnišnici mora zamenjati starega, dotrajanega.

Dodatni prostori psihiatrične bolnice v Ormožu bodo ublažili res veliko prostorsko stisko.

Več prostora za dispanzersko dejavnost v Ptuj, je ne samo strokovnjak in politični inperativ v zdravstvu, pač pa nas k temu sili tudi ekonomska nujna neposredne menjave dela.

Takorekoč že obnavljamo prostore zobozdravstva v Ormožu in reševalne službe v Ptuj.

Čaka še obnovev ginekološko-porodnega oddelka, prostorov tehničnih služb ...

Nova kotlovnica v Ptuj in verjetno še v Ormožu sta problema, ki bosta zelo aktualna leta 1984, 1985, verjetno pa še tudi naslednja leta, pač odvisno od tega, kako hitro se bomo ptujčani in ormožanci priključili na javno plinovodno omrežje. Tudi obnovev strojev in naprav v zobozdravstvu, splošni in specialistični medicini je naš naslednji, predvsem finančni problem.

Brez združenih sredstev vseh TOZD sploh ne moremo upati, da bi lahko pri uporabnikih našli razumevanje za morebitna dodatna, namenska sredstva, ker naših sredstev amortizacije vsekakor ne bo dovolj.

S politiko pridobivanja strokovnih kadrov — specialistov — v preteklih desetih, petnajstih letih nismo imeli v ptujškem in ormoškem zdravstvu preveč sreče. Zdaj ugotavljamo, da moramo nemudoma specializirati ustrezno število zdravnikov in zobozdravnikov za dejavnost, ki jih bomo koncem tega stoletja opravljali v Ptuj in Ormožu. Pri tem gre za temeljna vprašanja obstoja nekaterih dejavnosti zdravstva na našem območju. To pa zahteva zelo odgovorno pretehtati začrtano dolgoročno kadrovsko politiko in resno zavrniti dileme, ki bi mogoče nastopile glede združevanja sredstev za te namene. Združevati želimo tudi del sredstev stanovanjske izgradnje in za druge skupne namene (športno-rekreacijska dejavnost, Dilemo o združevanju sredstev časopis...).

Dilemo o združevanju sredstev v delovni organizaciji Zdravstveni center Ptuj — Ormož torej ne bi smelo biti. Vsakdo izmed nas ve, da dobri gospodarji delajo danes za jutri, razmišljajo o pojutrinšnjem. Rekel bi, da tudi mi danes v zdravstvu ne razmišljamo v preteklost, pač pa v prihodnost in s odločamo za večje delovne uspehe in boljše kakovost našega dela v jutrinšnjem dnevu.

Milan JAGER

Poslovanje Zdravstvenega centra Ptuj-Ormož v osmih mesecih letošnjega leta

Poslovanje in rezultati poslovanja Zdravstvenega centra Ptuj-Ormož temeljijo na podlagi finančno ovrednotenih delovnih programov vseh temeljnih organizacij.

V obdobju osmih mesecev letošnjega leta so poslovale vse temeljne organizacije še dokaj zadovoljivo in uspešno.

I. V primerjavi z zakonskimi usmeritvami so bili doseženi naslednji rezultati na nivoju celotnega centra:

Elementi	Plan 1982	Realizacija v 8 mesecih	Doseganje plana
I. Celotni prihodek	476.597	302.654	64 %
II. Porabljen sredstva	154.950	101.416	65 %
III. Dohodek	321.647	201.238	63 %
IV. Bruto osebni dohodek	215.883	133.889	62 %
V. Povprečni bruto osebni dohodek na delavca mesečno	16.905	17.240	102 %

II. Rezultati poslovanja po posamezni temeljni organizaciji pa so naslednji in je doseganje plana vsake temeljne organizacije prikazano v tabeli:

TOZD	Celotni prihodek	Porabljen sredstva	Dohodek	Bruto
I. Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj	72 %	70 %	73 %	63 %
II. Zdravstvena postaja Ormož	66 %	68 %	66 %	61 %
III. Zobozdravstvena služba Ptuj	65 %	66 %	65 %	63 %
IV. Bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj	63 %	64 %	62 %	63 %
V. Psihijatrija Ormož	69 %	60 %	74 %	61 %
VI. DSSS	64 %	64 %	64 %	61 %

Na osnovi prikazanih podatkov je razvidno, da se je poslovanje temeljnih organizacij v tem obdobju delno realiziralo po začrtanih smernicah, saj bi osemmesečni indeks moral znašati za vse planirane elemente od 64 — 66 odstotkov. Glede na to, da so temeljne organizacije do meseca aprila in nekatere celo do meseca maja uporabljale cene svojih storitev iz leta 1981 in so različno sprejele rebalansne finančnih načrtov ter s tem povečanje cen storitev, pa ocenjujemo, da bodo le-ti realizirani do konca leta v celoti.

Pomemben vpliv na finančne rezultate imajo porabljen sredstva, saj je rast cen močno prebila z resolucijo začrtane okvire. V kolikor bi bil trend rasti porabljenih sredstev počasnejši, bi bil s tem ustvarjen večji dohodek. Zavedati pa se moramo, da je doseženo uspešno poslovanje tudi rezultat zaostajanja rasti osebnih dohodkov v prvem polletju letošnjega leta in pa zmanjševanje akumulativne in reprodukcijske sposobnosti, saj se delež sredstev za reprodukcijo vedno bolj zmanjšuje.

V osemmesečnem obdobju je bil plan osebnih dohodkov realiziran z 62 indeksnimi poeni. Toda tudi ta plan bo v celoti realiziran do konca leta, kajti vse temeljne organizacije so že sprejele nove samoupravne sporazume o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in skupno porabo.

Vodja FRS: Tončka Kosi

Ob otvoritvi fizioterapije v Ptujskih toplicah

Predlog za premislek in razpravo

V dnevnem časopisju pogosto beremo: »Za izgradnjo onkološkega inštituta« ali »za izgradnjo mariborske bolnišnice so darovali...« Na koncu seznama darovalcev navadno najdemo tudi zahvalo.

Tudi v naši bolnišnici se zgodi, čeprav redko, da svojci ali bolniki želijo darovati svoja sredstva

iz hvaležnosti za skrb in nego v času zdravljenja v korist naše bolnišnice. Tudi naša bolnišnica je, ravno tako kot druge, v stalni izgradnji, v stalnih adaptacijah in za ta dela nikoli ni sredstev preveč in vsak dinar bi prišel prav tudi nam.

(Nadaljevanje na 3. strani)

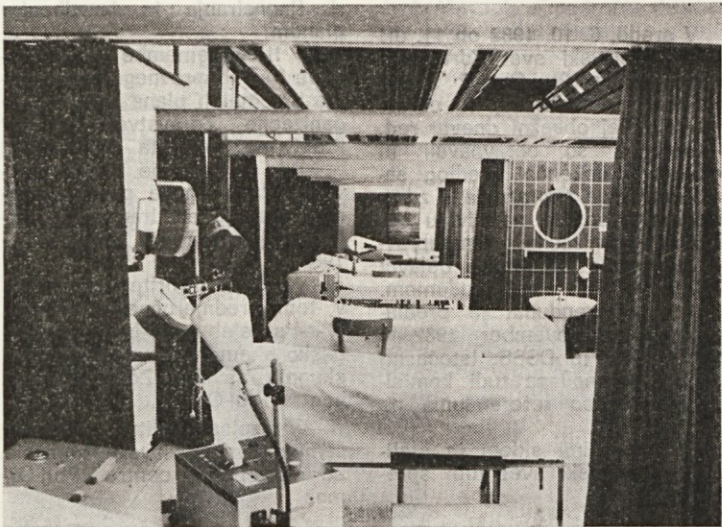
Ob otvoritvi fizioterapije v Ptujskih toplicah

Vloga fizioterapevta in pomen fizioterapevske dejavnosti v Ptujju

Vloga fizioterapevta pri procesu zdravljenja in rehabilitacije je zelo kompleksna; dober fizioterapevt ne nudi samo mehanično fizioterapevtskih uslug, temveč je tudi vzgojitelj, usmerjevalec in svetovalec. V odnosu do bolnika obstaja vzajemno razmerje v občutkih, odnosu in dejanjih. Na vse to moramo biti pozorni, če hočemo doseči čim večje terapevtske učinke. Fizioterapevt ni samo izučeni tehnik, ki zna izvajati le medicinsko tehnične posege, ampak mora biti sposoben v sodelovanju tudi odločati.

Fizioterapija se je v zadnjih 30 letih tudi pri nas, vzporedno z razvojem prirodoslovnih in tehničnih znanosti, vsebinsko izredno dopolnila in razširila skoraj na vsa medicinska področja in faze zdravstvenega varstva. Preden pričnemo z zdravljenjem, moramo pregledati bolnikovo dokumentacijo, se pogovoriti z bolnikom ter oceniti funkcionalno stanje in sposobnosti bolnika. Naš cilj je: vrnitev v stanje pred boleznijo, delno vrnitev v stanje pred boleznijo, osebno samostojnost ter delno osebno samostojnost s pomočjo drugih. Pri kroničnih obolenjih, kjer se stanje slabša, pa je naš cilj ohraniti obstoječo stopnjo samostojnosti ter preprečiti negativne učinke bolezni.

V ptujski bolnišnici segajo začetki fizioterapije v 60. leta, saj si je takrat prva in edina fizioterapevtka utirala pot, iskala možnosti pri zdravljenju, vendar je kasneje odšla in do leta 1966 je bil Ptuj brez tovrstnega zdravljenja. Takrat pa je že delala fizioterapevska ambulanta v zdravstvenem domu, leta 1968 pa je v bolnišnici dobila svoje prostore tudi fizioterapija

Delovna zmagata ptujskega zdravstva

(Nadaljevanje z 2. strani)

Zbiranje sredstev v te namene, pa po mojem mnenju, pri nas sploh ni oz. ni primerno organizirano. Ko smo poizvedovali, če je kdo izrazil željo, da bi hotel prispevati sredstva za bolnišnico, na koga naj se obrne in kako naj to uresniči, smo dobili odgovor, naj ta denar odnese na blagajno. Takšen način se mi ne zdi primeren. Zato sem se odločil javno predlagati, da se uredi enostavnejši način zbiranja prostovoljnih prispevkov. Po mojem bi bilo najbolje odpreti poseben žiro račun, saj bi tako lahko vsak čas videli, koliko sredstev se je nabralo letno v te namene. Številka računa bi bila vsakomur, ki bi se

ga želel poslužiti, dostopna ali na formularju ali kako drugače. Za organizirano zbiranje sredstev pa se lahko formira, če bi se odločili za širšo akcijo zbiranja sredstev, poseben odbor. Zahvala darovalcem bi morala biti objavljena v Tedniku ali mogoče osebno darovalcu.

S tem predlogom odpiram razpravo v delovni skupnosti in samoupravnih organih, družbenopolitičnih organizacijah, ki naj izdelajo preprost način in program za ožjo ali širšo akcijo, to je za zbiranje sredstev oz. prostovoljnih prispevkov za izgradnjo in potrebe naše bolnišnice.

Doc. prim. dr. Jože Neudauer

— fizioterapevtka pa je pričela z delom na oddelkih bolnišnice in v kletnih prostorih fizioterapevske ambulante.

Kasneje se je dejavnost razvijala, število kadra je naraslo v zdravstvenem domu na 3 fizioterapevtke in v bolnišnici na 5. Zaradi izrednega naraščanja nesreč na cesti, poškodb pri delu, operiranih bolnikov ter števila degenerativnih obolenj lokomotorne aparata smo tako v bolnišnici kot v zdravstvenem domu morali upoštevati dejavnike, ki so zahtevali tovrstno zdravljenje. Hkrati smo se izobraževali na strokovnih seminarjih ter z literaturo, ki nam je dosegljiva. Prostore smo razporedili ter opremili s sodobnim aparaturami.

Z združitvijo v Zdravstveni center je fizioterapija ostala na ločenih mestih v zdravstvenem domu, v bolnišnici, pričeli pa smo tudi z uporabo bazena v ptujskih toplicah v času od 7, do 9. ure. Pacient je moral obhoditi tudi vsa tri delovišča, da je dobil predpisano terapijo.

Težko si je predstavljati rehabilitacijo bolnika brez uporabe termalne vode. Ravno te pogoje pa smo našli v Ptujskih toplicah. Po adaptaciji objekta v terapevtski trakt smo ukinili delovišče v Čučkovi ulici ter tako prenesli v toplice kompletno fizioterapevtsko dejavnost. V bolnišnici izvajamo fizioterapijo na vseh oddelkih ter v ambulanti — za bolnike bolnišnice ter bolnike, napotene iz specialističnih ambulant, ki prihajajo dnevno, so v bolniškem staležu ali izvajajo fizioterapijo ob delu. Fizioterapevska dejavnost v bolnišnici obsega izvajanje fizioterapije v prostorih ambulante. Veseli smo, da se je naša dejavnost razširila na vse oddelke bolnišnice. Zlasti rehabilitacije bolnika po poškodbi, zlomu ali po operaciji si brez fizioterapevtove ustrezne strokovne pomoči že težko predstavljamo.

Naša dejavnost obsega vse bolnike, ki ležijo v intenzivni negi, na kirurškem, internem, otroškem in porodnem oddelku; naš cilj je preprečevati posledice poškodbe, obolenja, zlasti neaktivnosti, doseči moramo, kot sem že omenila, čimprejšnjo aktivizacijo bolnika, skratka, funkcionalno ga usposobiti in vrniti ga v stanje pred boleznijo. Tako je fizioterapevt pomemben člen v verigi zdravstvene dejavnosti, saj poleg svojega osnovnega dela sodeluje v zdravstvenem timu, posreduje podatke o rezultatih ocenjevanja funkcionalnega stanja in sposobnosti bolnika, sodeluje pri določanju ciljev zdravljenja, predlaga ustrezne fizioterapevtske metode. Za poklic fizioterapevta je značilno delo s posamezniki in skupinami ljudi, katerih zdravljenje je ogroženo ali prizadeto. Pri tem delu je potrebno motivirati bolnika za aktivno sodelovanje pri zdravljenju; pri delu s slabo in nepokretnimi bolniki pa je fizioterapevt izpostavljen večjim fizičnim obremenitvam.

V fizioterapiji v Ptujskih toplicah smo po modernem medicinskem konceptu namenili posebno skrb opremiti.

Fizioterapija v toplicah obsega vrsto vaj in razgibanj, ročne masaže in masaže z vibratorjem. Prostorsko je ločena s čakalnico in kabinami, zdravniško ordinacijo in vpisno sobo, kjer pacient odda napotnico z diagnozo in terapijo, ki jo predpiše splošni zdravnik, ortoped, nevrolog ali pa fiziater, ki ordinira le dvakrat tedensko v prostorih fizioterapije. V letu 1983 pa bo uvedla svoj redni delovni čas v toplicah zdravnica, ki je na specializaciji iz fizioterapije.

Bazen je pacientom na razpolago vsak dan, razen sobote, od 7. — 9. ure. Pacienti se zvrstijo v štirih grupah po diagnozah, povprečno 80 — 100 ljudi, v času od 6. — 14. ure pa se v topliški fizioterapiji zdravi 150 ljudi. Vzpostavljene so avtobusne zveze z avtobusno postajo v Ptujju. Trudimo se, da bi dosegli redno avtobusno povezavo z mestom in Ptujskimi toplicami. V tej fizioterapiji ima bolnik na razpolago vse fizioterapevtske uslugе, vendar bomo zaradi izrazitega naraščanja števila pacientov morali nastaviti dodatni usposobljen kader ter s tem spremeniti delovni čas.

Vodja fizioterapije
Magda Brenčič

V toplicah je zdravje

(Ubi therme ibi salus)

Že v letu 1972 je Geološki zavod Slovenije izvrtil ob desnem bregu reke Drave pri Ptujju globoko vrtno, iz katere priteka termomineralna voda.

Po izvršeni fizikalni in kemijski analizi sem že 1973. leta izdelal balneomedicinsko oceno vode iz omenjene vrtnine. Vodo je ocenil še »Zavod za fizikalno medicino in rehabilitacijo medicinske fakultete zagrebške univerze« ter podal svoje balneološko mnenje. Na podlagi celotne dokumentacije je termomineralna voda iz omenjene vrtnine pri Ptujju, ki je označena kot vrtnina P-1, proglašena s sklepom Republiškega komiteja za zdravstvo in socialno varstvo SRS št. 514-1/79 z dne 5. 3. 1979 za NARAVNO ZDRAVILNO SREDSTVO in se lahko pod določenimi pogoji uporablja v zdravilne namene (ali v medicini).

Na podlagi mednarodnih kriterijev za klasifikacijo termomineralnih voda spada voda iz vrtnine P-1 v Ptujju med AKRATOTERME. Po svoji kemijski strukturi je natrijev hidrogenkarbonat, temperatura vode na vrtnini pa znaša 32°C pri prostem pritoku. Po črpanju se temperatura vode dvigne celo do 40°C. Kapaciteta vrtnine dosega 9,5 litrov vode na sekundo.

Akratoterme ali čiste terme so nizko mineralizirane vode, ki vsebujejo manj kot en gram mineralnih snovi na kilogram vode, temperatura pa presega 20°C. Številne akratoterme vsebujejo različne pline, pogosto so tudi rahlo radioaktivne. Nekatere od teh voda imajo pri izviru zelo visoke temperature.

Akratoterme so zelo diferentne vode in imajo močan vpliv na človeški organizem. Uporabljajo se le v obliki kopeli.

Da bi dosegli določene učinke, se morajo bolniki kopati daljši čas. Običajno trajajo take kopalne kure 21 dni, kar pa naj ne bo pravilo.

Indikacijsko področje za akratotermalne vode je zelo široko, kontraindikacije so maloštevilne.

Pomembno je, da so te vode primerne za preventivne kure in

za športno — rekreativne namene.

Pri določitvi indikacij za vodo iz vrtnine P-1 sem se posluževal komperativne metode.

Na podlagi BIOTROPNIH lastnosti analizirane vode sem določil naslednje indikacije:

1. BOLEENJA LOKOMOTORNEGA SISTEMA:

a) revmatična obolenja — kronični vnetni revmatizem: revmatoidni artritis, ankilozantni spondilitis, posebne oblike revmatoidnega artritisa, stanja po korektivnih operacijah deformacij pri revmatoidnem artritisu, kjer je potrebna medicinska rehabilitacija,

— degenerativni revmatizem: artroze, spondiloze in spondilozartroze, lumbalne in cervikalne diskopatije z vertebrogenimi sindromi,

— izvenskelepní revmatizem: humeroskapularne periartropatije, kontrakture v ramenskem sklepu, fibrozititisi,

— metabolični revmatizem: protin (gihlt, artritis urika),

— sistemske bolezni veziva (mezenhimopatije): generalizirane sklerodermije, dermatomiozitis, artropatija psoriatika.

b) Stanja po poškodbah in operacijah na lokomotornem sistemu:

— posttravmatske komplikacije (refleksne distrofije),

— funkcionalne motnje zaradi večjih brazgotin.

2. NEVROLOŠKE BOLEZNI:

a) poškodbe in obolenja perifernih živcev: pareze, paralize, nevritisi, radikulitisi, poliradikulitisi.

Pri zdravljenju koristimo poleg znanih zdravilnih lastnosti akroterm še številne druge medicinske posege, kar vse pripomore k večjemu učinku tega specifičnega načina zdravljenja.

Danes ne moremo obravnavati katerokoli bolezni le s stališča diagnostike in terapije, ne da bi pri tem upoštevali možnosti medicinske rehabilitacije. S to metodo aktiviramo skrite in preostale potenciale pri osebah, ki

so po bolezni, poškodbi ali prirojeni napaki funkcionalno prizadete. S takim kompleksnim načinom zdravljenja dosežemo zmanjšanje števila invalidnih oseb, znižanje stopnje invalidnosti, skrajšanje začasne delne nezmožnosti in resocializacijo prizadete osebe, kar ima velik socioekonomski pomen. Najširša oblika medicinske rehabilitacije in funkcionalne ter socialne adaptacije je tako imenovana BALNEOREHABILITACIJA (dr. Jože KRIŽNIČ). Pri izvajanju tega programa koristimo poleg znanih medicinskih posegov še učinek naravnih krajevnih zdravilnih faktorjev.

Balneorehabilitacija pa se lahko izvaja le v krajih z naravnimi faktorji in določenimi pogoji za uspešno aplikacijo tega naravnega bogastva. To je mogoče le v NARAVNIH ZDRAVILNIŠČIH.

Zdravilišča so torej specifične zdravstvene ustanove, ki omogočajo zdravljenje, rehabilitacijo in preprečevanje številnih bolezni, pri tem pa v prvi vrsti koristijo zdravilne učinke naravnih faktorjev. Pri določenih boleznih (indikacijah za posamezno zdravilišče) je

ta medicinska metoda še vedno prioritarna tudi v sodobnem zdravilstvu, in sicer ne samo s strokovnega, pač pa tudi z ekonomskega gledišča. Zato lahko mirno trdimo, da stara rimska ugotovitev: »Ubi therme ibi salus« velja tudi dandanes.

V Ptujjskih toplicah obstajajo vsi pogoji za izgradnjo še dodatnih objektov, ki so potrebni za eksploatacijo tega naravnega bogastva v zdravstvene namene naše populacije. Številni objekti so že zgrajeni, urejena je tudi infrastruktura okolja, prav tako adaptiran terapijski trakt.

Vodstva Ptujjskih toplic, Zdravstvenega centra Ptuj in Skupnosti zdravstvenega varstva v Ptujju že vrsto let vlagajo velike napore za izgradnjo objekta in za vzgojo kadra, da bi sedanje Ptujjske toplice lahko pridobile status naravnega zdravilišča. Za to pa je potrebno zgraditi ustrezni hotelski objekt.

Za mesto Ptuj in za širše okolje bo načrtovana izgradnja zdravilišča imela velik pomen za razvoj tega dela Slovenije.

dr. Jože Križnič

SAMOU PRAVLJAMO

Seja delavskega sveta delovne organizacije

V sredo, 6. 10. 1982 ob 11. uri se je delavski svet Zdravstvenega centra Ptuj-Ormož sestel na svoji 9. redni seji in obravnaval dokaj obsežni dnevni red.

Delegati so obravnavali in oblikovali dokončni predlog samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev na nivoju delovne organizacije. Samoupravni sporazum sprejmejo delavci TOZD in DSSS z referendumom. Datum referenduma je predlagan za 8. november 1982 v vseh TOZD in DSSS. Istočasno je bila imenovana tudi komisija za izvedbo referenduma na ravni ZC.

Med ostalimi sklepi in stališči je delavski svet tudi sprejel

— plan delovne organizacije Zdravstvenega centra Ptuj-Ormož za leto 1982,

— srednjeročni plan investicij v obdobju 1982—1985, z višji planiranja in izvedbenim planom,

— II. spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o temeljih plana delovne organizacije Zdravstveni center Ptuj-Ormož od leta 1981—1985,

— I. spremembe in dopolnitve srednjeročnega plana delovne organizacije Zdravstveni center Ptuj-Ormož od leta 1981—1985,

— določil prioriteto investicij v tem srednjeročnem obdobju,

— sprejel temeljno organizacijsko shemo Delovne skupnosti skupnih služb Zdravstvenega centra Ptuj-Ormož,

— razpisal volitve v odbor samoupravne delavske kontrole Zdravstvenega centra Ptuj-Ormož.

PREGLED GIBANJA ZAPOSLENIH PO TOZD IN DSSS ZDRAVSTVENEGA CENTRA PTUJ—ORMOŽ v času od 1. 1. do 30. 9. 1982

	NKV	PKV	KV	NIZ	VKV,SR	VIS	VIS	SKUP.	NKV	PKV	KV	NIZ	VKV,SR	VIS	VIS	SKUP.	Stanje 30.9.1982
Bolnica	10	—	1	—	10	1	2	24	2	—	—	—	12	3	1	18	476
Služba splošne medicine Ptuj	1	—	—	1	6	1	2	11	1	1	—	1	12	—	2	17	190
Zobozdravstvena služba Ptuj	—	—	—	—	5	—	1	6	1	—	—	—	6	2	1	10	91
Zdravstvena postaja Ormož	—	—	—	—	2	1	1	4	—	—	—	—	1	—	2	3	74
Psihiatrični oddelek Ormož	2	—	—	—	5	1	1	9	1	—	1	—	1	1	—	4	128
DSSS	—	—	—	—	1	1	2	4	—	—	—	—	1	—	2	3	72
SKUPAJ	13	—	1	1	29	5	8	58	5	1	1	1	33	6	8	55	1031

ODHODI V POKOJ:

1. prim. dr. Mitja Mrgole, direktor ZC Ptuj-Ormož — DSSS
2. Lipovšek Boris, višji zobotehnik — TOZD Zobozdrav. služba Ptuj
3. Škraber Ksenija, administratorka — TOZD bolnica Ptuj
4. Erlač Jože, vodja pralnice — TOZD bolnica Ptuj

5. Veber Ivanka, administratorka — TOZD Služba splošne med. Ptuj
6. Vauhnik Viktor, pomočnik direktorja ZC — DSSS
7. Kopitar Manica, višji zobotehnik — TOZD Zobozdr. služba Ptuj
8. Lah Lizika, medicinska sestra III — TOZD Zdrav. postaja Ormož
9. Pleteršek Silva, medicinska sestra III — TOZD bolnica Ptuj

Izobraževanje pripadnikov CZ

V času od 17. maja do 24. junija 1982 je bilo v delovni organizaciji Zdravstveni center Ptuj - Ormož izvedenih pet 30-urnih tečajev za pripadnike civilne zaščite, trije v Ptuj in dva v Ormožu. V te tečaje je bilo zajetih 183 pripadnikov civilne zaščite, kar predstavlja 17,85 % vseh zaposlenih v delovni organizaciji. Ob zaključku vsakega tečaja je bil opravljen preizkus znanja na 30 vprašanj.

Tečaji za pripadnike civilne zaščite so bili organizirani na pobudo štaba civilne zaščite delovne organizacije in v soglasju s komiteji za SLO in DSZ TOZD in DSSS v okviru aktivnosti akcije NNNP '82. Program je bil verificiran od Oddelkov za ljudsko obrambo občin Ptuj in Ormož. Vsem pripadnikom civilne zaščite se je opravljeni tečaj vpisal v izkaznico civilne zaščite, prav tako pa so bila izdana posebna potrdila.

Evidenca o prisotnostih na predavanjih in rezultati preizkusa znanja kažejo, da so udeleženci razumeli pomen tovrstnega izobraževanja, saj so bili doseženi lepi uspehi znanja. Skupni povprečni uspeh je bil 94,49 %, po skupinah tečajev pa naslednji:

		Število šlušateljev	% uspeha
Ptuj	1. skup.	38	88,68
Ptuj	2. skup.	35	93,60
Ptuj	3. skup.	24	97,64
Ormož	1. skup.	39	97,17
Ormož	2. skup.	47	95,95

Tončka Meško

Delavci zdravstvenega centra v akciji NNNP

**DOPISUJ V
SVOJE GLASILO!**

Šport in kultura

Športno strelstvo

Športno streljanje oblikuje močno, psihično zdravo in trdno osebnost ter prispeva k razvijanju sposobnosti močne koncentracije in vztrajnosti. Vse te navedene lastnosti pa je mogoče doseči le z vztrajnim delom in osebnim prizadevanjem ob izvajanju sistematičnih in rednih treningov streljanja.

Naloge splošnega streljanja so identične nalogam telesne vzgoje, ki se nanašajo na biološko, vzgojno, obrambno, rekreativno in ustvarjalno področje.

V globalnem smislu delimo tekmovalne discipline v strelskem športu na dve glavni veji oziroma skupini:

— streljanje na mirujoče cilje, to so tipične strelske discipline,

— streljanje na premikajoče se cilje, imenovane tudi strelsko-lovske discipline.

Najbolj razširjena tekmovalna disciplina je streljanje z zračno puško, kjer je možna množična udeležba članstva strelskih organizacij ter ostalih državljanov.

Med uradna tekmovanja z zračno puško štejejo: prvenstvo strelskih druženj, občinska prvenstva, prvenstva tekmovalnih skupnosti, republiška prvenstva itd. Razna medsebojna prijateljska tekmovanja med strelskimi

družinami se ne štejejo za uradna.

Dosedanja aktivnost naših delavcev na tem športnem področju, je bila le v okviru tekmovalnih sorodnih organizacij združenega dela (v Mariboru, Murški Soboti, Velenju, na Golniku in večkrat v Ptuj), vendar pa se za tekmovanja nismo pripravljali.

V želji, da bi lahko predstavljali našo organizacijo združenega dela tudi navzven, ustanovljamo moško in žensko strelsko ekipo, v katero naj se vključi čim več delavcev.

Dosedanja aktivnost ni zahtevala svojega orožja in ne svojega pravilnika, zato se vključujemo v strelsko ekipo »Železničar«. Dogovorili smo se za redne treninge, in sicer:

— vsako sredo od 18. ure dalje na strelišču občinske strelske veze — športna dvorana Mladika.

Dne 27. 5. 1982 smo imeli prvo tekmovanje, ki ga je priredila Zveza sindikatov Slovenije — Občinski svet Ptuj in kjer so naši tekmovalci dosegli naslednje rezultate:

ženska ekipa — 5. mesto
moška ekipa — 12. mesto
V Velenju sta se obe ekipi uvrstili na prvo mesto in tako povečali zbirko naših pokalov.

Olga KRAJNC

Erika Trstenjak:

Žalostinka neke noči

Rumena krogla
počasi za obzorje se potaplja
in rose večerne padla
natrato zeleno prva je kaplja.

Tema prihaja po ulici
in prav vsi otroci
hite v topla zavetja
kjer čaka jih postelja mehka.

Na prostem
še veliko otrok je ostalo
in iz krajev tistih
davi prišlo je sporočilo:

»Vojna, spopadi, teror,
hud politični spor.
Ne hodite blizu,
to le naša je stvar.«

»Kaj res? se sprašujem,
ko o zadevi preiščujem.
Kdo je pa vprašal otroke
če želijo si lakote?»

Le kdo jim brez naročila
in predhodnega opomina
pošilja čudne darove,
pošilja smrtonosno orožje?

Rdeča krogla
izza obzorja zarjo poraja
in krvi rdeče padla
na izsušeno zemljo
zadnja je kaplja.

Svetlost prihaja po puščavi
a nikogar ni da jo pozdravi,
le veter po vsej pokrajini
s peskom obmetava človeške kosti.

Razvoj zdravstvenega centra Ptuj-Ormož

Bolnišnica Ormož

Ormoško bolnišnico je zgradil 1899. leta nemški viteški križniški red, in naj bi odgovarjala vsem modernim higienskim zahtevam, naj bi bila odprta vsem bolnikom ne glede na rod in narodnost in v njej naj bi našli pomoč in ljubeznivo postrežbo. Svoj razcvet beleži bolnišnica med obema vojnama, ko jo je upravljal kirurg dr. Tone Horvat. 1937. leta je bil zgrajen prizidek k že obstoječi stavbi.

Po nacionalizaciji je bila bolnišnica spremenjena v azil za tuberkulozne bolnike; z ero uspešnega zdravljenja, se je postopoma ponovno javljalo vprašanje, kaj s stavbo, ki je veljala nekoč za srednje veliko bolnišnico in ki zaposluje določeno število medicinskega ter paramedicinskega osebja.

Gre za obdobje, ko si je zdravstvo že delno opomoglo od vojne vihre in se je lahko ogledovalo že po poglobljeni diagnostiki, terapiji in rehabilitaciji obolelih, ki sicer niso tako marantna, vendar neredko težja in bolj tragična od ostalih. Taka obolenja so razne duševne motnje in bolezn. Čeprav psihija ni nova veda, pa se je vendar v evropskih in slovenskih razmerah uveljavljala kot zadržnja. Mogoče, da je na tak zakasnel razvoj vplivalo dejstvo, da je telesno obolenje v prvi vrsti opaženo s subjektivno bolečino, bolnik s telesnim obolenjem išče zdravniško pomoč,

SEZNAM DAROVALCEV ZA IZGRADNJO BOLNIŠNICE V LETU 1982

1. MELITA BARDUN, Cmureška cesta 26, Lenart (za interni oddelek) din 10.000
2. JANEZ SKRBINŠEK, Zg. Hajdina 59 din 500
3. RUDI NOVAK, Keleminova 3, Ptuj din 1.000
4. OSNOVNA ŠOLA TONE ŽNIDARIČ, Ptuj din 3.000

zdravstvena služba mu prihaja naproti, bolnik doživlja sočutje in solidarnost okoličanov, saj se nam ni težko vživljati v razpoloženje in stisko takega bolnika. Duševna bolezen prizadene bolnika stalno v svoji totalnosti, okolica opazuje iztirjeno ravnanje duševno abnormnega kot njegovo doživljanje; to pa neredko vzbuja strah in nepravilen emocionalni odnos do bolnika.

1. 10. 1966 je bil ustanovljen psihiatrični oddelek kot sestavni del ptujske bolnišnice z nalogo, da nudi psihiatrično oskrbo slovenjegoriškemu prebivalstvu. Ta čas je bilo v severovzhodni Sloveniji le 35 psihiatričnih postelj. 1977. leta smo med prvimi ustanovili TOZD, lani pa smo se združili v ZC Ptuj — Ormož.

Bolnišnica ima kapaciteto 160 postelj, nanjo gravitira 220.000 prebivalcev, letno sprejme okoli 1000 bolnikov iz Pomurja, ožjega ptujsko-ormoškega območja in iz Maribora. Bolnike neguje ali posredno sodeluje pri zdravljenju 120 zaposlenih.

Pri ustanovitvi psihiatričnega oddelka smo imeli to srečo, da so idejne okvire zastavili energični psihiatri, ki so iskali načine, kako čimbolj ustreči raznovrstnim in številnim potrebam bolnika — osebi, ki ni mogoča zaradi boleznj obdržati svoje eksistence v svojem okolju. Tvegali so odprtost ustanove, možnost, da se večina bolnikov giblje po vsem teritoriju ustanove, kar tudi vpliva na zaupanje bolnikov, saj vedo, da jim po svojih možnostih poskušamo pomagati. Začetne ideje dalje razvijamo, uvajamo nove socioterapevtske pristope s ciljem, da se bolnik vrača v družbo z zavestjo, kako je še naprej koristen član. Vse bolj se tudi uveljavljamo v zatiranju boleznj odvisnosti, t. j. v zdravljenju alkoholikov in narkomanov. Pri slednjem smo že zdavnaj prekoračili tradicionalne ograde in razvijamo dejavnosti izven ustanove. Dr. Marjan PREGL

Varovanci Psihiatričnega oddelka v Ormožu so v dneh 7., 8. in 9. oktobra imeli razstavo svojih izdelkov

IZ UREDNIŠTVA

Skladno z določili Zakona o javnem obveščanju (Uradni list SRS, 7/73), Pravilnikom o urejanju in izdajanju glasila Zdravstvenega centra Ptuj-Ormož in Sklepa o ureditvi izdajateljskih razmerij z glasilom, je delavski svet delovne organizacije Zdravstveni center Ptuj-Ormož, na seji dne 13. 5. 1982, sprejel

VSEBINSKO ZASNOVO GLASILA

1. Izdajatelj glasila je delavski svet delovne organizacije Zdravstveni center Ptuj-Ormož. Kot izdajatelj je določil glasilo ime ZRCALO.

2. Glasilo je namenjeno delavcem v delovni organizaciji Zdravstveni center Ptuj-Ormož, z namenom informiranja o delu, nalogah in uspehih ter problematiki vsake temeljne organizacije, delovne skupnosti skupnih služb in delovne organizacije kot celote.

V glasilu bodo objavljeni tudi sklepi oziroma poročila z dela organov samoupravljanja in družbenopolitičnih organizacij in skrbelo bo za kulturno vzgojo delavcev. Kot posebna priloga bodo objavljeni tudi pomembnejši samoupravni splošni akti.

Prispevki morajo biti v zvezi z delom delovne organizacije Zdravstveni center Ptuj-Ormož in z aktualnimi dogodki izven nje.

3. Glasilo ureja uredništvo. Uredništvo sprejema prispevke od avtorjev in jih ustrezno razporeja v glasilo, po rubrikah:

- aktualni dogodki
- gospodarjenje
- strokovne novice
- iz dela organov samoupravljanja, drugih organov in družbenopolitičnih organizacij
- sporočila iz kadrovske socialne službe in družbeni standard delavcev
- kulturna in športna dejavnost,

4. Glasilo bo izhajalo v slovenskem jeziku. Na izrecno a-

torjevo zahtevo pa bo prispevek objavljen tudi v njegovem materinem jeziku.

5. Glasilo bo izhajalo praviloma enkrat mesečno, vendar najmanj vsake tri mesece enkrat. Normalne, običajne številke bodo obsegale 8—12 strani. Format bo določilo uredništvo.

Glasilo bo tiskano v črnobeli tehniki, jubilejne in praznične številke pa tudi v barvi.

6. Stroške za tiskanje glasila in eventualno honoriranje prispevkov sodelavcem glasila pokrivajo vse temeljne organizacije z združevanjem sredstev, po finančnem planu in samoupravnem sporazumu o združevanju sredstev na ravni DO ZC Ptuj-Ormož.

7. Razdelitev glasila opravi vsaka temeljna organizacija in delovna skupnost skupnih služb za svoje delavce.

8. Delavci in drugi bodo prejemali glasilo brezplačno.

9. Glasilo ima poseben družbeni organ — odbor za obveščanje, glavnega in odgovornega urednika ter uredništvo.

Poseben pravilnik in sklep določa način urejanja glasila, glavne zasnove, naloge in pravice ter sestavo organov glasila ter druge naloge v zvezi z izdajanjem glasila, v skladu z zakonom.

10. Glasilo bo tiskala Ptujška tiskarna, v nakladi 1100 izvodov.

11. Ta vsebinska zasnova je sestavni del Sklepa o ureditvi izdajateljskih razmerij z glasilom.

